

پولس رسولی نامه رومیانی کلیسای سه

خوایمه که، اگه خدا بخواد سرآخر بئیم شمه بئینی سه بییم.^{۱۱} چون شمه بئینی سه ذوق دارمه تا روحانی عطایا شمه ایمونی تقویتی سه شمار هادیم.^{۱۲} یعنی تا اما همدیری ایمونی همرا دلگرم بووئیم، هم من و هم شما.^{۱۳} ای برارن، نخوایمه بیخو وئین گه چنگش خوایسمه شمه ور بییم، ولی هر کش یچی پش بیمو. خوایمه که شمه مین هم اقدی محصولی درو هاکنیم، همونجور گه دیر غیریهودی مین هاگردیمه.

^{۱۴} من شیره هم یونانین، هم بربریشون، هم حکمین و هم نادونی مدیون دمه.^{۱۵} هینسه، خیلی ذوق دارمه انجیل شیمه گه رومی دله زندگی کینی، اعلام هاکنیم.

^{۱۶} چون من انجیلی جا خجالتی نارمه، چونگه انجیل خدای قوت هر گسی نجاتی سه گه ایمون بیاره، اول یهود و آزما غیریهود.^{۱۷} چون انجیلی دله، هون صالحی ای گه خدای جائه آشکار وونه، گه اول تا آخر ایمونی سر پابرجائه. همونجور گه حَبَقوق پیغمبری کیتابی دله بنوشت بوه: «صالح آدمین ایمونی همرا زندگی کینه.»

خدای غضب گناهکار آدمی سر

^{۱۸} چون خدای غضب آسمونی جا هر جور بی خدای و آدمینی ناراسی ای سر انه، گه شی ناراسی ای همرا حقیقت از بین ورئه.^{۱۹} چون اونچی خدای جا بشینه بشناسین وشونی سه

۱ پولسی طرفی جا، مسیح عیسای نوگر، گه رسالتی سه بخونس بوه و خدای انجیلی سه وقف بوه؛^۲ همون انجیلی گه پشتر خدا، شی پیغمبرنی طریقی جا، مقدس کیتابهای دله وی وعده ره هادا وه،^۳ و وی ریکائی خووری، گه جسماً داوودی نسلی جا دنیا بیمو،^۴ و طبق روح قدوسیت شی زیئه بووئی همرا مردگونی جا، قوتی دله اعلام بوه گه خدای ریکائه، یعنی امه خداوند عیسی مسیح.^۵ خدا مسیحی طریق آماره فیض هادا تا وی رسولن ووئیم و دشته قومیشونه رانمایی هاکنیم گه مسیحی اسم ایمون بیارن و ویجا اطاعت هاکنن.^۶ و هین شیمه هم هسه، گه بخونس بونی تا عیسی مسیحی سه ووئین؛^۷ دشته اونانیسه گه رومی شهری دله درنه، گه خدا وشونه دوس دارنه و بخونس بونه تا خدای مقدس قوم ووئین:

فیض و صلح و سلامتی امه پیر، خدا، و خداوند عیسی مسیحی طرفی جا، شیمه بیه.

پولس رومی بوردنی سه ذوق دارنه

^۸ اولر گه، شی خداره عیسی مسیحی طریق، شما همه ای خاطری شکر کمه، چون شمه ایمونی آوازه دشته دنیای دله دپیته.^۹ چون خدای گه وره دشته شی دل و جانی همرا، وی ریکائی انجیلی کاری دله د خدمت کمه میسه گواهی دنه گه حتی یکسره شی دعاهاپی دله شمار یاد ارمه.^{۱۰} همیش شی دعاهاپی دله

وِشونِ حَسودی، قَتْل، دَعوا، قَرِیب و بدخواهی ای جا پَرِنه. وِشونِ پِشتِ سَرِ گُو، ۳۰ تِهْمَتِ زَن، خِدايِ دِشْمِن، گِستاخ و مغرورِنه، و شِرِه بالِنه. شَرِیرانه کارایِ هاگردَنی سِه، جَدیدِ راها دِرس کِینِه. و شِی پیر و ماری گبی جا اطاعت نَکِینِه، ۳۱ نفهم و بی وفا، بی عافه و بی رحمینه. ۳۲ با هینَگه خِدايِ عادِلانِه حِکَم دِنَنه گه اونانِیگه هینَجور کاراره کِینِه وِشونی مِکافاتِ بَمِرْدَن، نا فقط شِه اونانِه اَنجام دِنِنه، بَلْگی اونانِیگه هِن کارارِ کِینِه رِه هَم، تَأیید کِینِه.

خِدايِ عادِلانه قضاوت

۲ پَس، تو ای آدمی گه یَنْقَر دِیَرِ قضاوت کِیتی، هر کی گه ووئی هیچ عذر و وِهمومِه ای نارنی. چون وختی گه یَنْقَر دِیَرِ قضاوت کِیتی، شِرِه محکوم هاگردی، چون تو، ای گه قضاوت کِیتی، شِه هَمون کار کِیتی. ۲ اما دِعی گه خِدايِ قضاوت اونانِیسه گه هینَجور کاراره کِینِه، به حق. ۳ تو ای آدمی گه بَقیه رِه قضاوت کِیتی، و شِه هون کارارِ کِیتی، گِمون کِیتی گه خِدايِ قضاوتی جا دَرِشونی؟ ۴ یا هینَگه خِدايِ مِهرروونی و تَحیل و وی گِیِه صِوری رِه کِچِیک اِشمارنی، و نَئُونی گه خِدايِ مِهرروونی هینِسیئِه گه تِرِه توبِه ای سَمَت وِرَنه؟

۵ ولی تو شِی سَرَسختی و شِی دِلی خاطری گه نَخوایِنه توبِه هاکِنِه، خِدايِ غُضِبِ شِیسه غُضِبِ روزی سِه اَمبار کِیتی، روزی گه اوئی دِله خِدايِ عادِلانِه قضاوت معلوم وِونِه. ۶ خِدا «هر گس شِه وی کارایِ اَنّا سِزا دِنِه.» ۷ خِدا اَبَدی زندگی رِه اونانی رِه دِنِه گه صبری هَمرا خِپ کارایِ اَنجام هادائنی دِله، جلال و حرمت و اَبَدی زندگی ای دِمال دِرِنه؛ ۸ ولی اونانِیسه گه خِدخواهِنِه و حِقیقی جا اطاعت نَکِینِه، بَلْگی ناراسی رِه اطاعت کِینِه، غیظ و غضب دِرِه.

مَعلومِه، چون خِدا اونِه وِشونی سِه معلوم هاگردِه. ۲۰ چون خِدايِ هون صفات گه نِشِنه بَئِن، یعنی وی اَبَدی قِوَت و ذاتِ الهی، از موقِه ای گه دِنیا خَلق بَوِه، هون چِیایِ دِله گه بَسات بَوِه، واضح بئی وِونِه، پَس وِشونِ هیچ وِیهمومِه ای نارنه.

۲۱ چون هر چَن خِدارِه بِشناسِینِه، ولی وِرِه هتی خِدايِ تَرّا حِرْمَت نِشْتِنِه و شُکر نَکِرْدِنِه، بَلْگی شِی فِکری دِله هیچ و پوچی گرفتار بَوَنه و وِشونی نِفهمِه دِلِیشونِه تاریکی بَیتِه. ۲۲ هر چَن اَدْعا کِرْدِنِه حَکِیمِن، نادون بَوَنه ۲۳ و وِشونِ خِدايِ اَبَدی جلال، هون پَتِهایی هَمرا گه آدَم فانی و پَرِنِدِگُون و حِیوونِن و خَزَنِدِگونی تَرانِه عَوُضِ هاگردِنِه.

۲۴ پَس خِدا هَم وِشونِه، شِه وِشونی دِلی هوا و هوسهائی دِله ناپاکی ای هَمرا ول هاگردِه، تا شِی تَن شِی مِینِ بی حِرْمَت هاکِین. ۲۵ چون وِشونِ هون حِقیقی گه خِدايِ خَوَری هَسّه رِه دِروپی هَمرا عوضِ هاگردِنِه و مخلوق، خالقی عوضِ پَرِش و خِدمتِ هاگردِنِه، خالقی گه وِنِه تا اَبَد وِرِه پَرِش هاگردِن، آمین.

۲۶ هینِسه خِدا هَم وِشونِه شرم آورِ هوا و هوسهائی دِله ول هاگردِه. چونَگه وِشونی زَناکِین، طَبِیعی رابطَه رِه غَیرطَبِیعی رابطَه ای هَمرا عوضِ هاگردِنِه؛ ۲۷ هینِسه، مَرْداکِین هَم طَبِیعی رابطَه ای جا زَناکِینی هَمرا دَس بَکِشِینِه، و هَمدِیری هوا و هوسی تَشی دِله بَسوِتنِه. مَرْد، مَرْدی هَمرا شرم آورِ کارا هاگردِه، و شِی بَیدِ کارایِ مِکافاتِ بَیتِنِه.

۲۸ از اوجِه گه خِدايِ بِشناسِینِ وِشونی سِه اِرْزِشی ناشِته، خِدا هَم وِشونِه پَد بَیدِ فِکرهائی دِله ول هاگردِه تا هون کاری گه نِیسه هاکِین، اَنجام هاَدِن. ۲۹ وِشونِ هر جور نادرسی، شِرارت، طمع و بدخواهی ای جا پَرِنه.

گہ شریعتی داشتنی سہ افتخار کیتی، شریعتی بَشکانینی همرا خدارہ بی حرمت کیتی. ۲۴ چون همونجور گہ پیغمبرنی کیتابی دِلہ بَنوشت بَوہ: «شمہ خاطری، خدایِ اِسِمِ غیرِیہودی مین کِفر گِینہ.»

۲۵ موقہ ای خَتَنہ ہاکردن اِرزِش دارنہ گہ شریعتِ بجا بیارین، ولی اگہ شریعتِ بَشکانین، هینی تَرائہ گہ خَتَنہ نَوہ ووئن. ۲۶ پس اگہ یتہ مردی گہ خَتَنہ نَوہ، شریعتی احکامِ بجا بیارہ، مَگہ وی خَتَنہ نَووئن، خَتَنہ بَووئن حساب نیئنه؟ ۲۷ پس اونیکہ جسماً خَتَنہ نَوہ، ولی شریعتِ بجا اَرنہ، تَرہ محکوم کِئہ، تَرہ گہ ہم شریعتی بَنوشتہ احکام دارنی و ہم خَتَنہ رِہ دارنی، ولی خدایِ شریعتِ اِشکاتی.

۲۸ چون یهودی هین نیہ گہ ظاہراً یهودی ووئہ، و خَتَنہ ہم کاری نیہ گہ ظاہر و جسمی دِلہ ووئہ. ۲۹ بَلگی یهودی اونہ گہ باطنی دِلہ یهودی ووئہ و خَتَنہ ہم کاریہ دلی گہ خدایِ روح اونہ اَنجام دینہ، نا یتہ یوشتہ ای طریقی جا. هینجور کسی رِہ خدا تحسین کِئہ، نا آدم.

خدا وفادار

۳ پس یهودی بَووئنی فایده چپہ؟ یا خَتَنہ بَووئن چی اِرزِشی دارنہ؟ ۲ خیلی، هر نظری جا. اوّل اونگہ خدایِ گلام یهودین امانت پسپارس بَوہ.

۳ اگہ وشونی جا، بعضیا وفادار نَوہ، چی وونِسہ؟ مَگہ وشونی وفادار نَووئن، خدایِ وفاداری رِہ باطل کِئہ؟ ۴ اصلاً! حتّی اگہ دِشْتہ آدَمین دِروژن ووئن، خدا راسگوئہ! همونجور گہ داوود پادشاهی زمموری دِلہ بَنوشت بَوہ: «هینِسہ، وختی گِب رَئی، راس گئی،

و هون موقہ گہ قضاوت کیتی، تی

قضاوت دِرس.»

۹ هر کی گہ بَد کارا هاکِیہ، رنج و عذاب وی نصیب ووئہ، اوّل یهود و آزما غیرِیہود. ۱۰ ولی هر کی گہ خَبی هاکِیہ، خدایِ جلال و حرمت و صلح و سلامتی وی نصیب ووئہ، اوّل یهود و آزما غیرِیہود. ۱۱ چون خدا فرق یلنہ.

۱۲ دِشْتہ اونانیکہ بدون موسایِ شریعت گِناہ کِینہ، بدون شریعت هم هَلاک ووئہ؛ و دِشْتہ اونانیکہ شریعتی پِن گِناہ کِینہ، طبق شریعت محکوم ووئہ. ۱۳ چون اونانیکہ شریعتِ اِشْنینہ خدایِ نظر صالح نینہ، بَلگی اونایِ صالح بِشمارِس ووئہ گہ شریعتِ بجا اَرنہ. ۱۴ چون وختی غیرِیہودین گہ شریعت نارنہ، شریعتی اعمالِ طبقِ غریزہ بجا اَرنہ، وشون هر چن شریعت نارنہ، ولی شہ شیسہ شریعتنہ. ۱۵ وشون نِشون دِینہ گہ شریعتی اعمال وشونی دلی سَر بَنوشت بَوہ، جوریکہ وشونی وجدان هین گِواھی دینہ، چون وشونی فِکرا یا وشونہ محکوم کِئہ یا حتّی تَبَرئہ کِئہ. ۱۶ هین هون روزی دِلہ اِتْفاق کِیفنہ گہ خدا طبق هون اِنجیلی گہ مین اعلام کِئہ، آدمی رازیشونہ عیسیٰ مسیحی طریقی جا قضاوت کِئہ.

۱۷ ولی تو گہ شِرہ یهودی دِئی و شریعتِ تَکِیہ دارنی و هینِسہ گہ خدارہ اِشْناَسنی شِرہ افتخار کیتی، ۱۸ و وی اِرادہ رِہ دِئی، و چون شریعتی جا تعلیم بیتی، بهترین چیارہ سیوا کیتی، ۱۹ و اگہ مِطْمَئنی گہ گُورنی رانما و اونانیکہ تاریکی ای دِلہ دَرنہ ای سہ نوری، ۲۰ تو گہ نادوینی مِربی و وچیلہ ای مَلَمی، تو گہ شریعت، گہ معرفت و حِیقَت رِہ دارنی- ۲۱ پس تو گہ بَقِیہ رِہ یاد دینی، شِرہ یاد نَدینی؟ تو گہ دِزّی هاکِردنی علیہ موعظہ کیتی، شہ دِزّی کیتی؟ ۲۲ تو گہ گئی نینہ زنا هاکِردن، شہ زنا کیتی؟ تو گہ پتیشونی جا بیزاری، شہ مَعْبَدیشونہ غارت کیتی؟ ۲۳ تو

۱۷ و وِشون صلح و سلامتی ای راه
شناسنینه.»

۱۸ «خِداپی تَرس وِشونی چُشی دِلِه دَنیہ.»
۱۹ اِسا دِی گه اونچی شریعت گینه اونانیسئہ
گه شریعتی پِن دَرِنه تا هر دِهنی دَوَس بَوو
و دِشْتِه دِنیا خِداپی حضور چوابگو ووئن.
۲۰ چون هیچ آدمی دَنیہ گه شَریعتی اعمالی
بِجا بیاردنی هَمرا، خِداپی نظر صالح بَوو، بَلگی
شریعت، گِناہ ره اَمارِه هم دِنه.

خِداپی صالحی ایمونی راهی جا

۲۱ ولی اِسا، سیوا از شریعت، هون صالحی
ای گه خِداپی جائه، معلوم بَوه، هَمونجور گه
شریعت و پِیغمَتِرِ اونِه گِواهی دِنِنه. ۲۲ هِن
صالحی گه خِداپی جائه، عیسی مسیحی ایمونی
راهی جائه، دِشْتِه اونانی نصیب وونِه گه ایمون
اَرِنه. چون هیچ فرقی نِلَنه: ۲۳ چون هَمه گِناہ
هاکِرْدِنه و خِداپی جَلالی پِش گم اَرِنه. ۲۴ و
خِداپی فیضی هَمرا گه یِتِه هدیه ای تَرائِه و هون
آزادی ای خون تَہایی طریق گه مَسِیخ عیسیای
دِلِه دَرِه، صالح بِشمارِس وونِنه. ۲۵ خِدا، عیسی
مسیح هتی گِناہنی کُفّارِه ای تَر مَرّفی هاکِرْدِه.
هون کُفّارِه ای گه وی خونی هَمرا و ایمونی
راهی جا پِدس اِنه. هِن خِداپی عدالتی هَم
هادائنی سِه وه، چون وی شی صبرِ الهی ای
هَمرا، هون گِناہنی گه پِشتر اِتّفاق دِکَت وه ره،
نَدید بَیتِه. ۲۶ هِن کار هینسِه وه تا شی عِدالَت
هِن رَمونِه ای دِلِه هَم هادِه تا شِه عادل ووئِه
و دِشْتِه اونانی هَم گه عیسی ره ایمون دارِنه،
صالح بِشمارِس بَوون.

۲۷ پَس دِ چه افتخار کِتی؟ دِ هیچ افتخاری
دَنیہ؟ رو چی حسابی؟ طبقِ اعمالی شریعت؟
البِتّه گه نا، بَلگی طبقِ ایمونی شریعت. ۲۸ چون
اَما هینِه اِعتقاد دارمی گه آدمی ایمونی راهی جا

۵ ولی اگه آمِه ناراسی خِداپی راسی رِه معلوم
کِئّه، چی وِنه بُئیم؟ مَگه خِدا هون موقّه گه
اَمِسِه غضب کِئّه ظالِمِه؟ مِین آدمی تَرّا دِ گب
زَمّه. ۶ اَصلاً! چون هون موقّه خِدا چتی بَئِنسِه
دِنیارِه قضاوت هاکِنِه؟ ۷ ولی اگه می دِروپی
طریقِ خِداپی حِیقت وِیشتر جلال گِیرِنه، دِ،
چه مِین یِتِه گِناہکاری تَرّا مَحکوم وومِه؟ ۸ و
چه نُمی: «بِئِین بَدی هاکنیم تا خبی پِدس
بِیه»، جورِیگه بعضیا اَمارِه تَهْمَت بَزوِنه، اَدّعا
کِنِنه گه هینجور گِمی؟ هیننی مَحکومیت خِیلی
عادِلانّه.

هیچکی صالح نیه

۹ پَس چی وِنه بُئِن؟ مَگه اَما یهودینی وَضِع
غیرِیهودینی جا بَہتر؟ نا اَصلاً! چون پِشتر اَدّعا
هاکِرْدِمی گه یَهُود و غیرِیهُود هر دِتا گِناہی
پِن دَرِنه. ۱۰ هَمونجور گه مَقْدَس کِیتابی دِلِه
بَنوشت بَوه:

«هیچکی صالح نیه، حَتّی تَنْفَر.

۱۱ هیچکی بافهم نیه،

هیچکی خِداپی دِمال نَکِرْدِنه.

۱۲ هَمه خِداپی جا رو دَکِرْدانینِه،

وِشون هَمه ای بیخِد بَوِنه.

هیچکی خبی نِکِئّه،

حَتّی تَنْفَر.»

۱۳ «وِشونی گلی یِتِه بازِ قبری تَرائِه

و شی زوونِ گول بَزوونی سِه کار زَنِنه.»

«اَفعی ای زَهر وِشونی تِکی پِن دَرِه؛»

۱۴ «وِشونی دِین آراشت و تَلی ای

جا پِر.»

۱۵ «وِشونی لینگ خون بَرِیختنی سِه

دُو کِئّه؛

۱۶ هر جا شوْنِنه، وِیرونی و بدبختی

بِجا اِلِنه،

هَم هَسَّه؟ چون بُئِمی گه ابراهیمی ایمون وِیسه صالحی بِشمارس بَوَه. ^{۱۰} پس چتی وِیسه هینجور بِشمارس بَوَه؟ موَقه ای گه وی خَتَنه بَوَه وه یا پش از اون؟ البتّه پش از خَتَنه بَووئن وه، نا بعد از اون. ^{۱۱} ابراهیم خَتَنه ای بُشونه ره بَیتّه تا وی صالحی ای سه مَهری ووئّه گه پش از خَتَنه بَووئن و ایمونی طریق وی نصیب بَوَه وه. هینجوری، وی دِشته اونانیکه بدون خَتَنه ایمون اُرنه ای پیر، تا وِشون هَم صالح بِشمارس بَوون. ^{۱۲} و ابراهیم خَتَنه بَوَه ایشونی پیر هَم هَسَّه، یَعنی اونانی پیر گه نا فقط خَتَنه بَوَنه، بَلگی ایمونی راهی طریقی جا قدم اِلنه، همون راهی گه اِمّه پیر ابراهیم هَم پش از اونگه خَتَنه بَوون، قَدَم اِشْتّه.

خِدايی وعده ای بَیتن ایمونی راهی جا

^{۱۳} چون شریعتی راهی جا نَوَه گه ابراهیم و وی نَسَلِ وَعِدّه هادا بَوَه گه هین دنیایی وارِث ووَننه، بَلگی هون صالحی ای راهی جا وه گه ایمونی سَر پابرجائه. ^{۱۴} چون اگه اونانیکه شریعتی طرفدارنه وارِث ووئن، ایمون باطل و وَعده هیچ ووَنه. ^{۱۵} چون شریعت خِدايی غَضَب اُرنه؛ ولی اوجه ای گه شریعت دَنیه، شریعتی بِشکاتِن هَم دَنیه.

^{۱۶} هینسه، وعده ایمونی طریقی جا اِنه، تا فیضی سَر اِستوار ووئّه، و ابراهیم پیغمبری دِشْتّه نَسَلی سه یَتّه ضِمانت، یَعنی نا فقط اونانیسه گه شریعتی جا اطاعت کِننه، بَلگی اونانیسه هَم هَسَّه گه ابراهیمی ایمونی جا اطاعت کِننه، گه اَمّا هَمّه ای پیر. ^{۱۷} هَمونجور گه تورانی کیتابی دِلّه بَنوشت بَوَه: «تِرّه خِیلی قومهایی پیر ها کِرْدِمّه.» و خِدايی نظر هَم

و بدون هینگه شریعتی اعمالِ بِجا بیاره، صالح بِشمارس ووَنه. ^{۱۹} مَگه خِدا فقط یَهُودینی خِدايّه؟ مَگه غیریهودینی خِدا نِه؟ اَلبَتّه گه وی غیریهودینی خِدا هَم هَسَّه. ^{۲۰} چون فقط یَتّه خِدا دَرّه، و هین خِدا خَتَنه بَوَه ایشونه طبقِ ایمون و خَتَنه نَوَه ایشونه هَم طبقِ هَمون ایمون، صالح اِشمارنه. ^{۲۱} پس، مَگه اَمّا هین ایمونی هَمرا شریعت از بین وَرَمی؟ اَلبَتّه گه نا! برعکس، اَمّا شریعت برقرار کِتی.

ابراهیمی صالح بِشمارس بَووئن ایمونی راهی جا

پس اونچی ای خَوَری گه ابراهیم بَدَس بیا رِدّه چی بِشِنه بُئن، وِیگه جِسمّا، اِمّه جَد بِشمارس ووَنه؟ ^۲ چون اگه ابراهیم شی اعمالی هَمرا صالح بِشمارس ووَنسه، یچی افتخاری سه داشتّه؛ ولی نا خِدايی پش ^۳ چون تورانی دِلّه چی بَنوشت بَوَه؟ «ابراهیم خِداره ایمون بیا رِدّه و هین وِیسه صالحی بِشمارس بَوَه.» ^۴ اِسا، اونیکه کار کِئّه، وی مِز وی حَقّ، نا هَدیه. ^۵ ولی اونیکه کار نَکِئّه، بَلگی هون خِدايی ره توگَل کِئّه گه بی خِدايی هَم صالح اِشمارنه، وی ایمون وِیسه صالحی بِشمارس ووَنه. ^۶ هَمونجور گه داوود پادشاه هَم اونیکه خِدا ورّه بدون اعمال صالح اِشمارنه ره، موارک خُوئّه و کِئّه. ^۷ «خِشا بِحال اونانیکه وِشونی خطاها بَخشیدّه بَوَه

و وِشونی گِناهن بَپوشانی بَوَه.

^۸ خِشا بِحال اونیکه خِداوند وی گِناه وی حِساب نِلنّه.»

^۹ مَگه هین خِشا بِحال ها، فقط خَتَنه بَوَه ایشونی سه هَسَّه یا خَتَنه نَوَه ایشونی سه

به بار اُرنه، و شخصیتِ اُمیدی باعثِ وونه؛^۵ و اُمید اُمه شرمندگی ای باعثِ نَوونه، چون خدایِ مَحَبَّت روح القدسِ طریقی جا گه اُماره هادا بَوه، اُمه دلی دِلِه تریخت بَوه.

^۶ چون هون موقه ای گه خلا اُمَا ضعیف وِی، مَسِیح به موقه بی خدایِی سِه شی جانِ هادا. ^۷ چون گم پش اِنه یَنفَر شی جانِ صالح آدمی سِه پِلِه، هر چن شاید یَنفَر هَین جَرأت داره گه شی جانِ یِتِه خِبِ آدمی سِه هاید. ^۸ ولی خدا هَینجوری شی محبتِ اُماره هَم هادا گه وختی خلا اُمَا گِناهِکار وِی، مَسِیح اُمِیسه بَمرده. ^۹ پَس از اوچه گه اَلَن وی خونی طریقی صالحِ بَشمارِس بَوِی، چنی ویشتر وی طریقی جا خدایِ غَضَبی جا نِجات گیرِی. ^{۱۰} چون اَگه هون موقه گه خدایِ هَمرا دِشَمَن وِی، و وی ریکائی بَمرَدنی طریقی جا خدایِ هَمرا آشتی هادا بَوِی، چنی ویشتر، اِسا گه وی هَمرا آشتی ای دِلِه دَرِی، وی زندگی ای طریقی نِجات گیرِی. ^{۱۱} نا فَقط هَین، بَلْگِ اُمَا گه اُمه خِداوند عیسی مَسِیحی طریقی جا، خدایِ آشتی اُمه نصیب بَوه، خدایِ دِلِه هَم خِشالی کِتی.

مرگِ آدمی طریقی جا زندگیِ مسیحی طریقی جا

^{۱۲} پَس، هَمونجور گه گِناهِ یِتِه آدمی طریقی جا هَین دِنیایی دِلِه بَیمو، و گِناهِی طریقی جا مرگِ بَیمو، و هَینجوری مرگِ دِشْتِه آدمِی دامنگیر بَوه، چون گه هَمه گِناهِ هاکِرْدِنِه- ^{۱۳} چون راساسی پش از اونگه شریعتِ هادا بَوو، گِناهِ دِنیایی دِلِه دَوه، ولی اوچه ای گه شریعتِ دَنبِوو، گِناهِ به حِساب نِینِه. ^{۱۴} با هَین وجود، آدمی جا تا موسی، مرگِ دِشْتِه مَرَدنی سَر

هَینجور، خدایِ گه ابراهیم وِره ایمون بَیارْدِه، وِیگه مَرْدِگون زینّه کِئّه و هون چپایی گه وجود نارنه ره، هستی دِنِه.

^{۱۸} اوچه ای گه هیچ اُمیدی دَنبِوه، ابراهیم اُمیدی هَمرا باور هاکِرْدِه گه خِیلی قومایی پیر وونه، هَمونجور گه وِره بُت بَوه وه، گه: «نی نَسَل هَینجور وونه.» ^{۱۹} ابراهیم شی ایمونی دِلِه سِسی نَوه، هون موقه گه شی بَمرده تَن هارشیه، چون جِدود صد سال داشْتِه و سارایی رَجم هَم خِشک هائیت وه. ^{۲۰} ولی وی، بی ایمونی ای سَر خدایِ وَعِدِه ره شَک نَکِرْدِه، بَلْگِ ایمونی دِلِه قوی بَوه و خداره جَلالِ هادا. ^{۲۱} وی مِطْمَئِن وه گه خِدا بَئِئِه شی وَعِدِه ره اَنجام هاید ^{۲۲} هَینی خاطری، وی ایمون «وِیسه صالحی بَشمارِس بَوه.» ^{۲۳} ولی هَین گِبا گه «وِیسه بَشمارِس بَوه»، فقط وِیسه بَنوشت نَوه ^{۲۴} بَلْگِ اُمِیسه هَم بَنوشت بَوه، تا اُمِنه هَم بَشمارِس بَوو، اُمَا گه وِره ایمون دارِی گه اُمه خِداوند عیسی ره مَرْدِگونی جا زینّه هاکِرْدِه، ^{۲۵} وی اُمه گِناهِنی خاطری مرگی تَسْلیم بَوه و اُمه صالحِ بَشمارِس بَووئنی سِه، مَرْدِگونی جا زینّه بَوه.

خدایِ هَمرا صلح هاکِرْدنِ ایمونی راهی جا

^۵ پَس چون ایمونی راهی جا صالحِ بَشمارِس بَوِی، اُمه خِداوند عیسی مَسِیحی طریقی خدایِ هَمرا صلح دارِی. ^۲ اُمَا وی طریقی، و ایمونی راهی جا، و هَین فیضی گه اَلَن وی دِلِه اِستواری ره، پَدس بَیارْدِی، و خدایِ جَلالی اُمیدی دِلِه خِشالی کِتی. ^۳ نا فَقط هَین، بَلْگِ سَخْتِیایی دِلِه هَم خِشالی کِتی، چون دِیّی گه سَخْتِیا صَبَر به بار اُرنه ^۴ و صَبَر، شخصیتِ

بِمَرَدَن گِناهی خاطری و زندگی خِدايي خاطری

۶ پَس چی بُئیم؟ هَمینجور گِناه هاکِنیم تا فیض زیاد بَوو؟^۲ آصلا! اما گه گِناهی سه بَمَرَدَمی، چتی بَتَمی اونی دِلَه آی هَم زندگی هاکِنیم؟^۳ مَگِه نَتوننی دِشْتِه اما گه مَسیح عیسايي دِلَه غسَل تعمید بَیْتَمی، وی مرگی دِلَه هَم تعمید بَیْتَمی؟^۴ پَس مرگی دِلَه تعمید بَیْتَمی هَمرا، وی هَمرا دَفن بَوَمی تا هَمونجور گه مَسیح، پیری جَلالی هَمرا مَرْدگونی جا زینّه بَوه، اما هَم بَیْتِه نُو زندگی ای دِلَه قَدَم بَلیم.

^۵ پَس اگه مرگی دِلَه گه هتی وی مَرگی تَرائِه، وی هَمرا یَتّا بَوَمی، حتماً زینّه بَووئنی دِلَه هَم هتی وی زینّه بَووئنی تَرّا، وی هَمرا یَتّا وومی. ^۶ چون دِیّی هون آدمی گه قَدیما وِی، وی هَمرا مصلوب بَوه تا تَنی گِناه از بِن بوره و دِ گِناهی نوکر نَووئیم. ^۷ چون اونیکه بَمَرَدِه، گِناهی جا آزاد بَوه.

^۸ اِسا اگه مَسیحی هَمرا بَمَرَدَمی، ایمون دارمی گه وی هَمرا زندگی هَم کِتی. ^۹ چون دِیّی وختی مَسیح مَرْدگونی جا زینّه بَوه، دِ هیچ وخت تَمیرنه و دِ مرگ وی سَر قَدَرْتی نارنه. ^{۱۰} چون وی شی مرگی هَمرا گِناهی خاطری، یَگَش هَمیشه ای سه بَمَرَدِه، و زندگی ای گه وی زندگی کِنّه، خِدايي سه زندگی کِنّه.

^{۱۱} پَس بَیْتّا هَم وِنه شِرّه گِناهی سه بَمَرَد دِئِن، و مَسیح عیسايي دِلَه، خِدايي سه، زینّه. ^{۱۲} پَس نَلین گِناه شِمّه تَنی دِلَه گه از بِن

حاکِم وِه، حَتّی اونانیسه گه وِشونی گِناه هتی آدمی نافرمونی ای تَرّا نَوه. آدم، اونی تَرّا وِه گه وِبسه بیه.

^{۱۵} ولی هَدیه گِناهی تَرّا نیه. چون اگه بَیْتِه آدمی گِناهی خاطری خِیلیا بَمَرَدِنه، چَتّی وِشَتَر خِدايي فیض و هَدیه گه بَیْتِه آدمی فیضی طریقِی جا، یعنی عیسی مَسیح فراهم بَوه، فِراوونی ای هَمرا خِیلیایی نصیب بَوه. ^{۱۶} و هِن هَدیه هون آدمی گِناهی نَتیجه ای تَرّا نیه. چون هون گِناهی دِمالسَر قضاوت بیمو و محکومیت ببارده؛ ولی خِیلی گِناهنی دِمالسَر هَدیه بیمو و صالح بَووئنی شی هَمرا ببارده. ^{۱۷} چون اگه بَیْتِه آدمی گِناهی خاطری، مرگ وی طریقِی جا حَکومت هاکِرْدِه، چَتّی وِشَتَر اونانیکه خِدايي بی حد و حساب فیض و صالحی ای هَدیه رِه بَیْتِنه، هون یَت دِیتر آدمی طریق، یعنی عیسی مَسیح، زندگی ای دِلَه حَکومت کِیْنِه.

^{۱۸} پَس هَمونجوری گه بَیْتِه گِناه دِشْتِه آدمینی محکومیتی باعث بَوه، بَیْتِه عَمَلِ صالح هَم صالح بِشمارِس بَووئِن و دِشْتِه آدمینی زندگی ای باعث وونه. ^{۱۹} چون هَمونجور گه بَیْتِه آدمی گِناهی هَمرا، خِیلیا گِناهکار بَونه، بَیْتِه آدمی اطاعتی هَمرا هَم خِیلیا صالح ووننه.

^{۲۰} اِسا، شریعت بیمو تا گِناه زیاد بَوو؛ ولی اوجّه گه گِناه زیاد بَوه، فیض بی حد و حساب زیاد بَوه. ^{۲۱} تا هَمونجور گه گِناه مرگی دِلَه حَکومت هاکِرْدِه، فیض هَم صالحی ای طریقِی جا حَکومت هاکِنِه، گه اِمّه خِداوند عیسی مَسیحی طریقِی جا، اَبَدی زندگی ای سه بَرِسه.

شِمِيسِه تقدیس بَووئن گه سَر آخِر آبدی زندگی ای سه ختم وونه.^{۱۳} چون گِناهی مِز مَرگ، ولی خِدايی هَدیّه، اِمِه خِداوند مَسِيح عيسايی دِلِه، آبدی زندگیه.

شریعتی جا آزاد بَووئن

V ای برارن، مَگِه نَتُونی - چون اوانانی هَمرا، دِ گِب رَمّه گه شریعت دِنیه - فقط تا موقّه ای گه آدمی زینّه شریعت وی سَر حکومت کِئّه؟^۲ چون طبق شریعت، یِتّه زنا گه شی دارنه تا وختی گه وی شی زینّه، وی وابستّه. ولی اگه وی شی بَمیره، هون زنا شرعاً ویجا آزاد وونه.^۳ پس اگه هون موقّه ای گه وی شی زینّه، یِت دیر مردی ای هَمرا دوو، زناکار. ولی اگه وی شی بَمیره، هین شریعتی جا آزاد، و اگه یِت دیر مردی ای هَمرا عروسی هاکنیه، زناکار نیه.

^۴ هینسه، ای می برارن، شما هم مسیحی تئی طریق شریعتی سه بمردی تا یَنفر دیری هَمرا وصلت هاکنین، یعنی وی هَمرا گه مردگونی جا زینّه بوه، تا خِدايی سه ثمر بیاریم.^۵ چون هون موقّه ای گه اما جسمی دِلِه زندگی کِردمی، اِمِه هوا و هوس گه گِناهی جا پر وه و شریعتی طریقی جا ویشار بوه وه، اِمِه اعضایی دِلِه کار کِرده تا مَرگی سه ثمر بیاریم.^۶ ولی آلن اما شریعتی جا آزاد بومی، و هون چی ای سه گه وی گرفتارومی بمردی، تا روح القدسی هَمرا یِتّه تازه راهی دِلِه خدمت هاکنیم، نا قدیم راه، گه یِتّه بنوشت ویشتر نیه.

شریعت و گِناه

^۷ پَس چی بُئیم؟ مَگِه شریعت گِناه؟ اصلاً! با هین حال اگه شریعت دنیوه، نَتونسمی گِناه چیه. چون اگه شریعت نَت وه «طمع

شونه دستور هاده تا وی خواسته هاره اطاعت هاکنین.^{۱۳} شی تئی اعضاره گِناهی دَس ندین تا ناراسی ای وسیله ووئن، بَلگی هتی هون آدمی تِرا گه مَرگی جا زندگی ای سه دِگِرسنه، شِرِه خِدايی دَس هادین. تا شِمِه تئی اعضا خِدايی دَس، راسی ای وسیله ووئن.^{۱۴} چون گِناه شمه سَر حَکم نَکَنه، چون شریعتی بِن دَنینی، بَلگی فیضی بِن دَرنی.

صالحی ای نوگرن

^{۱۵} پَس چی بُئیم؟ چون شریعتی بِن دَنیمی، بَلگی فیضی بِن درمی گِناه هاکنیم؟ اصلاً! ^{۱۶} مَگِه نَتُونی گه اگه شِرِه هتی نوکرنی تِرا گه اطاعت کِینه یَنفری دَس هادین، هون آدمی نوکرن ووینی گه ویجا اطاعت کِینی، چی گِناهی نوکر گه مَرگی سه ختم وونه، چی خِدايی اطاعتی نوکر گه صالحی ای سه ختم وونه؟^{۱۷} ولی خِداره شکر، شما گه به وختی گِناهی نوکرن وئی، اِسا دِشْتِه شی دِلِی هَمرا هون تعلیمی جا اطاعت کِینی گه خِدا شِمار هادا. ^{۱۸} شما آزاد بَووئنی هَمرا، گِناهی جا، صالحی ای نوکرن بَوئی.

^{۱۹} مِین دِ آدمی زوونی هَمرا شِمِه هَمرا گِب رَمّه، هینسه گه آدمی و شِمِه جسم ضعیف. چون هَمونجور گه پِشْتَر شی تئی اعضاره هتی نوکری تِرا ناپاکی و بی قانونی ای دَس گه روز به روز ویشتر ووئسه بَسپارِسینی، پَس، اِسا، اوانانه صالحی ای نوکری ای دَس بَسپارین گه قدوسیتی سه ختم وونه.^{۲۰} هون موقّه گه گِناهی نوکرن وئی، صالحی ای جا آزاد وئی. ^{۲۱} پَس اون موقّه، هون کارایی جا گه آلن اونینی جا حَجالْت گِشِنی، چی سودی بَوردنی؟ چون هون کارایی عاقبت، مَرگ! ^{۲۲} ولی اِسا گه گِناهی جا آزاد و خِدايی نوکرن بَوئی، وی ثمره

۲۱ پس هین قانون فهمیه که وختی خوابیه
 خبی هاکنیم، بدی، می دسی ور دَره. ۲۲ چونکه
 من شی باطنی دِلِه خدای شریعتی جا، کیف
 کَمّه، ۲۳ ولی یت دیتَر قانون شی اعضایی دِلِه
 ویتّه که هون شریعتی همرا که می عقل قبول
 کِته، جنگینه و منه شریعتی گناهی آسیر کِته که
 می اعضایی دِلِه دَره. ۲۴ آی چتی من بدبخت
 آدم مه! کیه که منه هین بمرده تنی جا آزاد
 هاکنه؟ ۲۵ خداره شکر- آیه خدایوند عیسی
 مسیحی طریق جا!

پس، من خدای شریعت شی عقلی همرا
 نوکری کَمّه، ولی شی جسمی همرا گناهی
 شریعت نوکری کَمّه.

روحی دِلِه زندگی هاگردن

۸ پس آن اوانانیسه که مسیح عیسی دِلِه
 دَرنه، دِ هیچ محکومیتی دَنیه، ۲ چون
 شریعت که زندگی ای روح، مسیح عیسی دِلِه،
 شمار گناهی شریعت و مرگی جا آزاد هاگردن.
 ۳ چونکه شریعت اونچی ره هینسه که آدمی ای
 جسم ضعیف، نتبسه انجام هاده، خدا انجام
 هادا. وی شی ریکاره یتّه گناهکار جسمی ترا
 برسانیه تا 'گناهی فروونی' ووئه، و هینجوری
 جسمی دِلِه، گناه محکوم هاگردن. ۴ تا هون
 درس چپایی که شریعت خواینه، آیه دِلِه انجام
 بوو، آیه دِلِه که طبق خدای روح زندگی کَمی،
 نا طبق جسم.

۵ اوانانیکه طبق جسم زندگی کینه، شی فکر
 اونچی ای سر اینه که جسمی جائه، ولی
 اوانانیکه خدای روح دارینه، شی فکر اونچی ای
 سر اینه که روحی جائه. ۶ چون هون آدمی
 که شی فکر اون چپایی سر که جسمانی اینه،
 مرگ، ولی هون فکری که خدای روحی دِمال

نکن»، نئونسمی طمع هاگردن چیه. ۸ ولی گناه
 شریعتی حکمی طریقی جا یتّه فرصت بنگیته تا
 هر جور طمع می دِلِه بوجود بیاره. چون سیوا
 از شریعت، گناه بمرده. ۹ من یتّه وختی سیوا
 از شریعت زیته ومه؛ ولی وختی شریعتی حکم
 بیمو، گناه زیته بوو و من بمرده. ۱۰ همون
 حکمی که زندگی ای وعده ره داوه، می مرگی
 باعث بوو. ۱۱ چون گناه شریعتی حکمی طریقی
 جا، یتّه فرصت بنگیته، منه گول بزو و وی
 طریق منه بکوشته. ۱۲ پس، شریعت مقدس،
 و شریعتی حکم هم مقدس، درس و خب.

۱۳ پس مکه اونچی خب وه، میسه مرگی
 باعث بوو؟ اصلاً! بلگی گناه اونچی ای طریق
 که خب وه، مرگی می دِلِه بوجود بیارده تا
 هینجوری معلوم بوو که گناه، گناه، و شریعتی
 حکمی طریقی جا معلوم بوو که گناهی پلیدی
 چتی بی حد و حساب.

۱۴ اما دمی که شریعت روحانیه، ولی من
 آدمی جسمانی و هتی یتّه نوکری ترا گناهی
 سه بروت بومه. ۱۵ چونکه من نئومه دِ چی
 کَمّه. چون اونچی که خوابیه ره نکَمّه، بلگی
 اونچی که ویجا یزارمه ره، د انجام دمه. ۱۶ اسا
 اگه اونچی که نخوابیه ره کَمّه، پس قبول کَمّه
 که شریعت خب. ۱۷ پس هینجوری دِ من نیمه
 که هون کار کَمّه، بلگی هون گناهی که می دِلِه
 دَره. ۱۸ چون دمه که می دِلِه، یعنی می جسمی
 دِلِه، هیچ خبی ای دَنیه. چون خوابیه اونچی
 که درس ره هاکنیم، ولی نتبّه اونّه انجام هادم.
 ۱۹ چون هون خب کار که خوابیه ره، نکَمّه،
 بلگی هون بد کار که نخوابیه ره، هینجوری دِ
 کَمّه. ۲۰ اسا اگه هون کاری که نخوابیه هاکنیم،
 کَمّه، پس دِ من نیمه که هون کار کَمّه، بلگی
 هون گناهی که می دِلِه دَره.

شریکمی. به شرطی گه آما ہم وی ہمارا عذاب بیکشیم، تا آما ہم وی ہمارا جلال یریم.

آینده ای جلال

۱۸ می نَظَر هَینِه، هَین دِنیایِ عذابا، هون جلالی گه آمه دِلہ آشکار وونہ ای ہمارا، نِشینہ قیاس ہاکردن. ۱۹ چون خِلقت دِشْتہ ذوقِ ہمارا خدایِ ریک ریکائی ظاہر بووئی اِنتظارِ گِشِنہ ۲۰ چونگہ خلقت شِرہ باطل ہاکردہ، نا شی خواسہ ای ہمارا، بِلگی وی خواسہ ای ہمارا گہ ورہ تسلیم ہاکردہ، هَین اِمیدی ہمارا گہ ۲۱ شہ خلقت ہم فسادِ نوکری ای جا آزاد وونہ و خدایِ وچیلہ ای پر جلالِ آزادی ای دِلہ شَریک وونہ.

۲۲ چون آما دِمی گہ دِشْتہ خِلقت تا اَلن یِتہ دَردی جا ہتی بَزائنی دَردی تَرِا نالینہ. ۲۳ و نا فقط خِلقت، بِلگی آما شہ ہم گہ خدایِ روحی نوَبَر دارمی، شی دِلی دِلہ نالہ کِئی، ہمونجور گہ ذوقِ ہمارا ریک ریکائی مقامی دِلہ، فرزندِ خوندگی ای انتظارِ کِشِمی، بَعنی شی تَنی آزادی رِہ. ۲۴ چون هَین اِمیدی ہمارا نِجات بَیتِمی. اِسا اِمیدی گہ بَئی وونہ، دِ اِمید نِہ. چونگہ چَتی یَنقَر بَیتَہ یَچی گہ وِیتَہ رِہ اِمید دَوَٹَہ؟ ۲۵ ولی اگہ یَچی گہ حَلا نَئیمی رِہ اِمید دارمی، صَبری ہمارا وی انتظارِ گِشِمی.

۲۶ ہینجوری ہم، آمہ ضَعفی دِلہ خِدا آمہ کِمک اِنہ، چون نَئومی گہ چَتی وِنہ دِعا ہاکِنیم. ولی خدایِ روح ہون نالہ ہایِ ہمارا گہ عَمیقِینہ و نِشینہ بَٹَن، اَمِسہ شِفاعت کِٹَہ. ۲۷ وِیگہ

دَرہ، زندگی و سلامتیہ. ۷ چون ہون آدَم گہ شی فِکَر جِسمی سَر اِنِہ خدایِ ہمارا دِشْمَنی کِٹَہ، چون خدایِ شریعتی جا اطاعت نَکِٹَہ و نَیتَہ ہم ہاکِنہ، ۸ اونانیکہ جِسم وِشونی سَر جِکم کِٹَہ، نَیتَہ خدایِ راضی ہاکِن.

۹ ولی جِسم شِمسہ جِکم نَکِٹَہ، بِلگی خدایِ روح گہ دِ جِکم کِٹَہ، البتہ اگہ خدایِ روح شِمہ دِلہ دَوو. کسی گہ مَسیحی روح نارنہ، وی مَسیحی سہ نِہ. ۱۰ ولی اگہ مَسیح شِمہ دِلہ دَرہ، ہر چن شِمہ تَن گِناہی خاطری بَمردہ، ولی چون صالِح بِشمارِس بَونی، خدایِ روح شِمسہ زندگیہ. ۱۱ اگہ روحی گہ عِسی رِہ مِرَدگونی جا زِیتَہ ہاکردہ شِمہ دِلہ دَوو، وِیگہ مَسیح عِسی رِہ مِرَدگونی جا زِیتَہ ہاکردہ، شی روحی طریق گہ شِمہ دِلہ دَرہ، شِمہ تَن گہ مِیرنہ رِہ ہم زندگی دِنہ.

۱۲ پَس ای پَران، آما مَدیونمی، ولی نا جِسمی مَدیون، تا طبقِ جِسم زندگی ہاکِنیم. ۱۳ چون اگہ طبقِ جِسم زندگی ہاکِنین، مِیرنی، ولی اگہ خدایِ روحی ہمارا، کارای گہ تَن کِٹَہ رِہ بَکوشین، زندگی کِینی. ۱۴ چون اونانیکہ خدایِ روح وِشونی رانمائہ، خدایِ ریک ریکانہ. ۱۵ چونگہ شِما نوکری ای روح نِیتنی تا آی ہم بَترسین، بِلگی شِما ریک ریکائی مقامی دِلہ فرزندِ خوندگی ای روح بَیتنی گہ اوئی طریقی جا داد زَمی: «بَبا، می پیر.» ۱۶ و شہ خدایِ روح، آمہ روحی ہمارا شِهادت دِنہ گہ آما خدایِ وچیلمی. ۱۷ و اگہ خدایِ وچیلمی، پَس وارِین ہم ہُسمی، بَعنی خدایِ وارِین و مَسیحی ہمارا اِرئی دِلہ

۳۹ و نا بِلّٰنی و نا پَسْتی، و نا دِشْتِه خَلْقَتی دِلِه
هیچ چی دِیَر، تَبْتَّه اَمَارِه خِدایی محبتی جا گه
اِمِه خِداوند مَسِیخ عِسی هَسَه، سیوا هاكِنه.

خِدايی اِنْتخاب بَوِه قوم

۹ مَن مَسِیحی دِلِه راس گِیمه، دِرو نَزْمَه، و
مِی وَجْدان روح القُدسی طریقی جا میسِه
گِواهی دِنه ۲ گه شِی دِلِی دِلِه یَتِه گِته غم
دارمه و هِمِش غَرِصِه دارمه. ۳ چون کاشکی
مِن شِی بِرارنی راهی دِلِه، اوانانیکه مِی همزادِنه
لَعْنَت بَووم و مَسِیحی جا سیوا بَووم. ۴ وِشون
اسرائیلینه، فرزند خوندگی، جلال، عهدِها،
شرِیعت وِشونه هادا بَوِه، پَرَسِش و وعده_ها،
دِشْتِه هَیْن وِشونِه؛ ۵ و اجداد هَم وِشونی
جائِه و مَسِیح هَم جِسمًا وِشونی نَسلی جائِه،
خِدايی گه هَمه ای جا بالاتَر، وِرِه تا اَبَد شُکر
ووئِه. آمین.

۶ ولی منظور هَیْن نِه گه خِدايی کلام اَنجام
نَوو، چون دِشْتِه اوانانیکه اسرائیلی قومی جائِه،
راساسی اسرائیلی نِیْنِه؛ ۷ و دِشْتِه اوانانیکه
ابراهیمی نَسلی جائِه هَم، وی وَچِلِه بِشمارِس
نَوونِه. بَلْگی توراتی دِلِه بُتِه بَوِه: «تی نَسَل
اسحاقی جا بَخونِس ووئِه.» ۸ یعنی وَچِلِه ای
گه طبق جِسم دِنیا بَیْمونِه خِدايی وَچِلِه
نِیْنِه، بَلْگی وعِدِه ای وَچِلِه ابراهیمی نَسلی جا
بِشمارِس وونِه. ۹ چون اونچی گه هون وَعِدِه
بُتِه هَیْن وه گه «سال دِیَر هَمین موقِه گِردِمِه
و سارا یَتِه رِیکائی صَاحِب ووئِه.»

۱۰ و نا فقط هَیْن، بَلْگی رِیکابی وَچِلِه هَم
یَنفَری جا، یعنی اِمِه جَد اسحاقی جا وِنِه. ۱۱ هر
چَن پَش از اونگه وِشون دِنیا بیئِن، و خِب
کار یا بَد کار هاكِیْن، هِیْنِسِه گه خِدايی هدف
شِی اِنْتخابی دِلِه پابرجا بَمونَه، نا اعمالی راهی
جا، بَلْگی وی طریقی جا گه گُفا خُونَه ۱۲ رِیکارِه

دِلِیشونی دِلِه رِه گِردِنِه، روحی فِکِر دِنَه، چون
روح طبق خِدايی اِرادِه مَقْدَسینی سِه شفاعت
کِنَه.

۲۸ دِمی اوانانی حَق گه خِدارِه دوس دارنه و
طبق وی اِرادِه بَخونِس بَوْنِه، هَمه چی با هَم
وِشونی خِیریتی سِه دِ کار کِنَه. ۲۹ چون اوانانیکه
خِدا قَبْلًا بِشناسیه رِه، وِشونِه هَم پِشتر تعین
هاکِرِدِه تا وی رِیکائی تَرّا بَوون، تا هِیْنجوری
مَسِیح خِیلی بِرارنی دِلِه اَوّلین وَچِه ووئِه. ۳۰ و
اوانانیکه پِشتر تعین هاکِرِدِه رِه هَم، بَخونِسِه؛
و اوانانیکه بَخونِسِه رِه هَم؛ صالِح بِشمارِس؛ و
اوانانیکه صالِح بِشمارِس رِه هَم، جلال هادا.

۳۱ پَس دِشْتِه هِیْنی خَوَری چی بَتَمی بُئیم؟
اگه خِدا اِمِه هَمِرائِه، کی بَتَبّه اِمِه عَلِیه ووئِه؟
۳۲ وِیگِه شِی رِیکارِه دِریغ نِکِرِدِه، بَلْگی وِرِه اَمّا
هَمه ای سِه فِدا هاکِرِدِه، چَتی، وی، دَس و
دِلبازی ای هَمرا هَمه چِرِه اَمَارِه نَدِیْنِه؟ ۳۳ کِیَه
گه خِدايی اِنْتخاب بَوِه اِیشونِه تَهْمَت بَزِنِه؟
خِدايِه گه وِشونِه صالِح اِشمارَنِه! ۳۴ کِیَه گه
وِشونِه مَحْکوم هاکِنِه؟ مَسِیخ عِسی بَمِرِدِه-
از اون وِشَتَر مِرْدِگونی جا هَم زَبْتِه بَوِه- و
خِدايی راس دَس هِیْنشِتِه، وِیْنِه گه راساسی
اِمِسِه شَفاعت کِنَه! ۳۵ کِیَه گه اَمَارِه مَسِیحی
مَحبتی جا سیوا هاکِنِه؟ مَصِیبت یا پَرِیشونی،
اذیت و آزار، قَحْطی، لِختی، خَطَر یا شَمشیر؟
۳۶ هَمونجور گه مزموری کِیتابی دِلِه بَنوشت
بَوِه: «اَمّا تی خاطری دِشْتِه روز بَمِرْدنی سِه
شومی و هتی هون گِسنِی تَرّا گه کِشتاری سِه
حاضر وونِه، بِشمارِس ووی.»

۳۷ نا، دِشْتِه هَیْن کارایی دِلِه اَمّا اوانایی جا گه
پِیروزِنِه سَرْتَرَمی، اونی خاطری گه اَمَارِه مَحبت
هاکِرِدِه. ۳۸ چون مِطْمَنْنِمِه گه نا مرگ و نا
زندگی، نا فَرِشَتِگون و نا رَئِیْسِن، نا چِیزایی گه
اَلَن دَرِه و نا چِیزایی گه آئِنْدِه دَرِه، نا هِیچ قِدرتی،

بُتہ بَوہ گہ «گَنَتَر، کِچِکِترِ خِدمَت کِئَہ»
۱۳ ھَمونجور گہ ملاکی ای پیغمبری کیتابی
دِلہ بَنوشت بَوہ: «یعقوب دوس دَاشِیمہ، ولی
عیسوی جا بیزار وِمہ»

۱۴ پَس چی بُئیم؟ بُئیم خِدا بی انصافِ؟
أَصلاً! ۱۵ چون موسای پیغمبرِ گِئَہ:

«ہر کس رحم ھا کِئَم، رحم کِئَہ؛
و دِلسوچی کِئَہ، ہر کسی سہ گہ می دِل
وِیسہ سوچِئَہ»

۱۶ پَس، آدمی ای خواسہ با وی تَقْلارِہ ربطی
نارنہ، بَلگی خِداپی رَہ مَربوط گہ رَحَم کِئَہ.
۱۷ چون توراتی دِلہ خِدا فرعون گِئَہ: «مَن ھِن
ھَدفی سہ تِرہ بہ قِدرت بَرسانِیمہ تا شی قِدرتِ
تِی دِلہ ھَم ھا دَم، و تا می اِسم دِشِتہ زَمینی دِلہ
اِعلام بَوو.» ۱۸ پَس خِدا ہر کی گہ بَخوادِ رَحَم
کِئَہ و ہر کی گہ بَخوادِ سَنگِیل کِئَہ.

۱۹ آزما مِئَہ گِئَہ: «پَس، دِ، چہ اَمارَہ سَراکو
کِئَہ؟ چون کی بَئِئَہ خِداپی اِرادہ ای پِش
ھِرسہ؟» ۲۰ ولی ای اَدَم، تو کی ای گہ خِداپی
ھَمرا دِھن بہ دِھن ووی؟ «مِگَہ مَخلوقِ بَئِئَہ
شی خَالِقی بُئَہ چہ مِئَہ ھِئَنجور بَسائی؟»

۲۱ مِگَہ یِتَہ پِیلک ساج اِختیار نارنہ گہ یِتَہ مِیس
گِلی جا یِتَہ ظَرف مِھم کارابی سہ و یِت دِیتر
ظَرف ھون کارابی گہ مِھم نِیہ ای سہ بَساچہ؟
۲۲ چی وِئَہ بُئَن اگہ خِدا با ھِئَنگہ خِوائِئَہ شی

غِیظ ھَم ھا دَہ و شی قِذ بَشناسانہ، ظَرفاپی
گہ اُونِی سَر غِیظ ھا کِردہ و ھلاکتی سہ اَمادِہ
بَوِئَہ رَہ خِیلی صبری ھَمرا تَحْمَل ھا کِئَہ، ۲۳ تا
شی گِت جلالِ ھون ظَرفاپی سَر گہ اُونِئَہ رَحَم
ھا کِردہ معلوم ھا کِئَہ، ظَرفاپی گہ اَوانِ پِشتر
جلالی سہ اَمادِہ ھا کِردہ. ۲۴ حَتّی اَمّا ھَم گہ

وی طرفی جا بَخونس بومی رَہ شامِل وونہ، نا
فقط یِھودین، بَلگی غِیرِیھودین ھَم ھِئَنجور.
۲۵ ھَمونجور گہ ھوشع پیغمبر گِئَہ:

«اوانِیگہ می قوم نَوِئَہ رَہ، 'شی
قوم' خُومَہ،
و وِیگہ می عَزِیز نَوِہ رَہ، 'شی
عَزِیز' خُومَہ»

۲۶ ھَموچہ گہ وِشونہ بُئَہ بَوہ:

«سِما می قوم نِئَہ»،
ھَموچہ 'زِئَہ خِداپی رِیک رِیکا' بَخونس
وونِئَہ»

۲۷ و اِشعیای پیغمبر اِسرائیلی قومی خَوَری
گِئَہ گہ: «حَتّی اگہ اِسرائیلی قومی تَعْداد ھِتی
دِریابی رِیگی تَرا وِئَہ، فقط اَقَدی نِجات گِیرِئَہ.
۲۸ چون خِداوَند شی گِلَام کَامِل و بَدون مَتَلِی
زَمینی سَر اَنجام دِئَہ.» ۲۹ و ھَمونجور گہ
اِشعیای پیغمبر پِشگوپی ھا کِردہ:

«اگہ خِداوَند لَشگرھا اَمِیسہ نَسلی بِجا
نِشت وِہ،

اَمّا سُدوم و عَمورَہ ای شَھری تَرا
وونِئِمی»

اِسرائیلی قومی بی ایمونی

۳۰ پَس چی بُئیم؟ غِیرِیھودینی گہ صالِحی ای
دِمال دَنیونہ، اَوِئَہ بَدَس بِیاردِئَہ، یَعْنی ھون
صالِحی رَہ گہ اِیمونی راہی جا بَدَس اِئَہ؛ ۳۱ ولی
اِسرائیلی قوم گہ ھون شَرِیعَتی دِمال دَوِئَہ گہ
وِشونہ صالِحی ای سہ رَسائی وِہ، اَوِئَہ بَدَس
نِیاردِئَہ. ۳۲ چہ؟ چون نا اِیمونی راہی جا، بَلگی
اِعمالی ھَمرا اونی دِمال دَوِئَہ. بَلگی ھون 'سَنگی
گہ وِشونی دِیم بَخاردنی باعث وِہ' وِشونہ بِنِہ
بَزو. ۳۳ ھَمونجور گہ اِشعیای پیغمبر کیتابی
دِلہ بَنوشت بَوہ:

«ھارشین صَھبونی دِلہ یِتَہ سَنگ اِلمِہ گہ
دِیم بَخاردنی باعث بَوو،
و یِتَہ کِر گہ دِیم بَخاردنی باعث بَوو؛

و ہر کی گہ ورہ ایمون بیارہ،
شرمندہ نَوونہ.»

۱۰ ای پِارن، اسرائیلی قومی سہ می دلی
آرزو و می دعا خدای پش ہینہ گہ
نجات بیرن. ۲ چون مین بَتَمَّہ وِشونی خَوَری
شہادت ہادیم گہ خدای سہ غیرت دارنہ، ولی
نا معرفتی سر. ۳ چون ہون صالحی ای نئونسنی
خاطری گہ خدای جائہ و ہینسہ گہ شی
صالحی ای ثابت ہاگردنی دمال دُونہ، ہون
صالحی ای پش گہ خدای جائہ، شی سر چر
نیاردنہ. ۴ چون مسیح، آخر شریعت، تا ہر کی
گہ ورہ ایمون بیارہ، صالح بشمارس بوو.
۵ چونگہ موسای پیغمبر ہون صالحی ای
خَوَری گہ شریعتی سر بَنائہ ہینجور نویسنہ
گہ: «اونیکہ احکام انجام دینہ، اونانی طریقی
جا زندگی دارنہ.» ۶ ولی ہون صالحی ای گہ
ایمونی سر بَنائہ گینہ: «شی دلی دلہ نُو ”کیہ
گہ آسمون لو شونہ؟“ - تا مسیح چر بیارہ
- ۷ یا ”کیہ گہ مردگونی دنیایی دلہ بورہ؟“
- تا مسیح مردگونی جا زیئہ ہاکنہ. ۸ ولی وی
چی گینہ؟ ہینگہ »ہین گلام تی نزیک، تی دہنی
دلہ، و تی دلی دلہ درہ.» ہین ہمون ایمونی
گلام گہ اما اعلام کتی، ۹ گہ اگہ شی زوونی
ہمرا اعتراف ہاکنی »عیسی خداوند« و شی
دلی دلہ ایمون داری گہ خدا ورہ مردگونی جا
زیئہ ہاگردہ، نجات گیرنی. ۱۰ چون دلی ہمراہ
گہ آدم ایمون اُرنہ و صالح بشمارس وونہ، و
زوونی ہمراہ گہ اعتراف کتہ و نجات گیرنہ.
۱۱ ہمونجور گہ اِشعیای پیغمبری کیتاب گینہ:
»ہر کی ورہ ایمون بیارہ، شرمندہ نَوونہ.«
۱۲ چون یہود و یونانی ای مین ہیچ فرق دنیہ،
چونگہ ہمون خداوند، ہمہ ای خداوند و
دشتہ اونانیکہ ورہ خُوننہ رہ، خیلی برکت دینہ.

۱۳ چون »ہر کی خداوندی اِسِم بخونہ، نجات
گیرنہ.«

۱۴ پس چتی کسی گہ ورہ ایمون نیاردنہ رہ،
بَخونن؟ و چتی کسی گہ اصلاً ویجا نِشْنِسِنہ
رہ ایمون بیارن؟ و چتی بَشْنُن، اگہ کسی
وِشونی سہ موعظہ نکنہ؟ ۱۵ اگہ بَرسانی نَوون،
چتی موعظہ ہاکنن؟ ہمونجور گہ اِشعیای
پیغمبری کیتابی دلہ بَنوشت بوہ: »ہون آدمی
لینگ گہ اِنجیلی خَوَرخشی موعظہ کینہ، چتی
قَسَنگ.«

۱۶ ولی دِشْتہ وِشون اِنجیل قبول نکرَدنہ،
چون اِشعیای پیغمبر کیتابی دلہ گینہ: »ای
خداوند، کیہ گہ اِمہ پیغم باور ہاگردہ«
۱۷ پَس ایمون، پیغمی بَشْنَسنی جا اِنہ و پیغمی
بَشْنَسن، مَسیحی گلامی راہی جا اِنہ. ۱۸ ولی
پُرسِمہ: مگہ نِشْنَسِنہ؟ البتہ گہ بَشْنَسِنہ، چون
»وِشونی آواز دِشْتہ رَمینی دلہ دِپیتہ،
و وِشونی گلام دنیایی ہین سر تا ہون سر
بَرسیہ.«

۱۹ ولی پُرسِمہ: مگہ اسرائیلی قوم اونچی گہ
بَشْنَسِنہ رہ، نَفْہِمِسہ؟ اَوَّل، موسی گینہ:
»اونانی طریقی جا گہ قومی بِحساب
نِئِنِنہ،

شمارِ غیرتی سہ آرمہ؛

و نادون قومی خاطری،

شِمہ تَشی غیظِ روشن کَمہ.»

۲۰ آرمَا، اِشعیای پیغمبر جَرَأی ہمرا گینہ:

»اونانیکہ می دِمال نَکِرْس وِنہ، مینہ

بَنگِئِنہ

و شِرہ اونانی رہ ہم ہادامہ گہ مینہ

نَخوایسنہ.»

۲۱ ولی اسرائیلی قومی خَوَری گینہ:

»دِشْتہ روز شی دِسی

نافرمون و سرکشِ مردنی سمتِ دِراز
ہاگردِمہ.»

سَنگی گہ وِشونہ ینہ زَنہ وِشونی سہ
مکافات بَوو.

۱۰ وِشونی چش تار بَوو تا نَتِن بَوین
وِشونی گمر ہمیش دِلا ووئہ.»

اسرائیلی بجا بَمونس

۱۱ پَس پُرسِمہ: مِگہ خِدا شی قوم
رَد ہاگردہ؟ اَصلاً! چون مَن، شہ
اسرائیلیمہ، ابراہیمی نَسَل و بنیامینی ایل و
تَباری جا ہسمہ. ۲ خِدا شی قوم گہ پِشتر سیوا
ہاگرد وہ رَہ، رَد نِکردہ. مِگہ نَتونی مَقَدَس
نوشتہ ہا ایلای پِغمبری خَوری چی گینہ؟
گہ وی چتی اسرائیلی قومی علیہ، خِداپی وَر
شکایت ہاگردہ و بَٹہ: ۳ «خِداوند، تی پِغمبرِ
بَکوشِینہ و تی قِروونگا رَہ لی ہادانہ. فقط
مِن بَمونسِمہ و اِسا خِواہینہ مِنہ ہم بَکوشِن.»
۴ ولی خِدا ورہ چی جواب ہادا؟ ہینگہ «مِن
ہف ہزار نفر شیشہ کنار بَشتِمہ گہ بَعَلی پتی
پش زنی نَزونہ.» ۵ ہینسہ، ہمِن اَلنم اَقَدی
دَرِنہ گہ خِداپی فیضی راہی جا انتخاب بَوِنہ.
۶ ولی اگہ فیضی راہی جا ووئہ، دِ اعمالی سہ
نیہ؛ و اِلّا فیض دِ فیض نیہ. ولی اگہ اعمالی
راہی جا ووئہ، دِ فیضی سہ نیہ؛ و اِلّا عَمَل دِ
عَمَل نیہ.

۷ آزما چی؟ ہینگہ اسرائیلی قوم اونچی گہ
ذوق و شوقی ہمرا وی دِمال دَوہ رَہ، پَدَس
نیاردہ. اِنْتَخاب بَوہ ایشون اونہ پَدَس بیاردنہ و
ولی بَقیہ سنگدِل بَوِنہ. ۸ ہمونجور گہ اِشعیای
پِغمبری کِتابی دِلہ بَنوشت بَوہ:

«تا اَمَرِز خِدا لِرِ رُوح، وِشونہ ہادا
و چشاپی گہ نَتِن بَوین
و گوشاپی گہ نَتِن بَشتِن.»

۹ و داوودِ پادشاہ گینہ:

«وِشونی سَفرہ وِشونی سہ دام و تِلہ ووئہ

۱۱ پَس پُرسِمہ: اوین لغزش بَخاردِنہ تا
ہمیشہ ای سہ دیم بَخارِن؟ اَصلاً! بَلگی وِشونی
نافرمونی ای ہمرا، غیریہودین نِجاتِ بَیتِنہ، تا
اسرائیلی قومی دِلہ غِیرت بہ وجود بیہ. ۱۲ ولی
اگہ وِشونی تَقصیرات دِنیارہ پولدار ہاگردہ و
وِشونی شکست غیریہودین پولدار ہاگردہ،
پس وختی گہ یہودی قوم کاملاً نِجات یَرِن
چَتی ویشتر پولدار بَووئی باعث ووئہ؟
۱۳ اِسا، شِما غیریہودینی ہمرا گَب رَمَہ. از
اوجہ گہ مَن غیریہودینی رَسولِمہ، شی خِدمتی
سَر خِیلی افتخار کِمتہ، ۱۴ ہین اِمیدی ہمرا
گہ شی ہمزادِین غِرتی ہاکِیم، وِشونی جا،
بعضیارہ نِجات ہادِم. ۱۵ چون اگہ وِشونی
رَد بَووئی معنی خِداپی آشتی دِنیابی ہمراہ،
وِشونی قَبول بَووئی معنی چِیہ، بجز مِرَدگونی
جا زینہ بَووئی؟ ۱۶ اگہ خمیری جا بَٹہ گِلی گہ
نوبتری ای سہ خِداپی پِشگش ووئہ مَقَدَس
ووئہ، پس ہینجوری دِشتہ ہون خمیر مَقَدَس؛
و اگہ ینہ مَقَدَس ووئہ، پَس شاخہ ایشون ہم
مَقَدَسِنہ.

۱۷ ولی اگہ شاخہ ایشونی جا بعضیا بوری
بَوِنہ و تو گہ وَحشی زیتونی شاخہ وِہ ای، و
زیتون داری دِیتر شاخہ ہای گش پیون بَخاردی
و اَلن وی ینہ ای مَقَوّی شیرہ ای جا خارنی،
۱۸ ہون شاخہ ایشونی سَر نَبال. اگہ ہینجور
کِتی، یاد نِکن، تو ینہ رَہ نارنی، بَلگی ینہ تِرہ
دارنہ. ۱۹ شاید گئی: «شاخہ ایشون بوری بَوِنہ
تا مَن پیون بَخارِم.» ۲۰ راس گئی. ولی اونان
بی ایمونی ای خاطری بوری بَوِنہ و تو فقط

ای خاطری خدای رحمت شیمیه بیمو،^{۳۱} پس
آلن وشون هم نافرmon بونه تا خدای رحمتی
خاطری که شمار هادا، [آلن] وشون هم رحم
بوو.^{۳۲} چون خدا همه ره نافرmoni ای گرفتار
هاکرده، تا همه ره رحم هاکنه.
^{۳۳} آه، چتی خدای دولتمندی و حکمت و
معرفت جلی!

وی داوری ها ره نشینه دکلاش
و کلاش هاگردن.

و وی راهها ره نشینه بقمسن.

^{۳۴} «چون کیه که خداندی فکر
دیس وو

و یا کی وی همرا مشورت هاکرده؟»

^{۳۵} «کیه که یچی خداره هادا وو

تا وره پس هادا بوو؟»

^{۳۶} چون همه چی ویجا، و وی طریقی جا،
و ویسه هسه.

وره تا آبد جلال ووئه. آمین.

زینّه قروونیا

۱۲ پس ای پران، خدای رحمتای
خاطری، شیمه جا خواهش کمه که
شی تن هتی زینّه قروونی ای ترا، مقدس و
خدای باب دل، پیشکش هاکنین که شیمه
روحانی عبادت همینه.^۲ و د هین دنیای
ترا نووئن، بلگی شی فکری نو بووئی همرا
تغییر هاکنین. هون موقه بتئی خدای اراده ره
یفهمین، خدای باب دل و کامل اراده ره.

^۳ چون هون فیضی طریقی جا که مینه هادا
بوه، شما هر کدیم گیمه که شیره اونچی که
هسنی ای جا ویشتر نئونین، بلگی هر کدیم
هون ایمونی آتا که خدا شمار هادا، درس
قضاوت هاکنین.^۴ چون همونجور که اما
یته تنی دله خیلی اعضا دارمی و دشته اعضا

ایمونی سر پابرجائی. پس مغرور نواش بلگی
بترس.^{۲۱} چون اکه خدا طبیعی شاخه ایشونه
رحم نکرده، تیره هم رحم نکته.

^{۲۲} پس خدای مهررونی و سختگیری ره یادی
جا نور، سختگیری اونانیسته که ایمونی جا دیم
بخارینه، ولی تیسره مهررونی، البته هین شرطی
همرا که وی مهررونی ای دله ثابت بمونی؛ و
آلا تو هم بوری وونی.^{۲۳} و اکه اونان هم بی
ایمونی ره ادامه ندن، آی پیون خارینه، چون خدا
بتیه یکش دیر اونانه پیون بزیه.^{۲۴} چون اکه تو
وحشی زیتون داری جا بوری بوئی و برخلاف
شی طبیعت، آزاد زیتون داری گش پیون بزیه
بوه ای، پس چتی ویشتر اصلی شاخه ایشون
بتیه هون زیتون داری که ویجا بوری بونه ره،
پیون بزیه بوون.

اسرائیلی قومی رازی نجات

^{۲۵} ای پران، نخوایمه هین رازی جا بی خور
ووئن - نکیه شیره حکیم دین - که اسرائیلی
یته گلی ره سنگدلی بیتیه، تا وشونی تعداد که
قرار غیریهودینی مین مسیح ایمون بیان کامل
بوون.^{۲۶} و هینجوری، دشته اسرائیل نجات
گیرنه. همونجور که مقدس نوشته های دله
بنوشت بوه:

«صهیونی جا یتفر انه که نجات دینه

و یعقوبی جا بی دینی ره دیرگا کته.

^{۲۷} و می هین عهد وشونی همرا دره

وختی که وشونی گناهن بتیرم.»

^{۲۸} انجیلی خوری، یهودین شیمه خاطری
دشمنیه؛ ولی خدای انتخابی خاطری، و شی
اجدادی خاطری خدای عزیزنه.^{۲۹} چون خدا
اصلاً شی هدیه ها و دعوت پس نئیرنه.
^{۳۰} درس همونجور که شما به وختی نسبت به
خدا نافرmon ونی، ولی آلن یهودینی نافرmoni

زندگی هاکنین. ۱۹ ای عزیزن، هیچ وخت شه، تقاص نئیرین، بلگی اونه خدای غضبی دس واگذار هاکنین. چون توراتی دله بنوشت بوه که «خداوند گینه: "تقاص منیه؛ منمه که سزا دمه."» ۲۰ برعکس، «اگه تی دشمن وشنیه، وره غذا هاده، و اگه تشنیه، وره او هاده. اگه هینجور هاکنی، جوری وره شرمنده کیتی که انگار وی گلّه ای سر سرخ چیک الی.» ۲۱ بدی ای تسلیم نواش، بلگی خبی ای همرا بدی ای سر هاجرا بواش.

صاب منصبی جا اطاعت هاکردن

۱۳ هر گس ونه صاب منصبی مطیع ووئه، چون هیچ صاب منصبی دینه که خدائی جا نوئه. صاب منصبی هم دینه که خدای طرفی جا تعیین بونه. ۲ پس هر کی که صاب منصبی علیه پلن بوو، اونچی ای علیه که خدا تعیین هاکرده، پلن بوه؛ و اونانیکه هینجور کینه، داوری وونیه ۳ چون اونانیکه درس رفتار کینه جکمرونی جا ترسی نارینه، ولی خلافاکارن وشونی جا ترسینه. خواینی صاب منصبی جا ترسی ناری؟ پس، اونچی که درس ره هاکن که تیره تحسین کئه. ۴ چون وی تی خیری سه خدای نوگر. ولی اگه کار خلاف هاکنی، تیرس، چون وی بیخدی شی کمر، شمشیر نوسه. وی خدای نوگر، و گسیه که خدای سه انتقام گیرنه و خدای غضب خلافاکاری سر ارنه. ۵ پس آدم ونه نا فقط خدای غضبی سه، بلگی وجدانی سه هم مطیع ووئه.

۱ هینسیئه که شما مالیات دینی، چون صاب منصب خدای نوکرنه، و هین چپایی جا مواظبت کینه. ۷ هر کسی حق وره هادین: اگه مالیات، مالیات هادین، اگه خراج، خراج

یه انا وظیفه نارنه ۵ پس اما که خلیمی، مسیحی دله یه تنبی و هر کدیم تک به تک، همدیری اعضامی. ۶ طبق فیضی که آماره هادا بوه، جورواجور عطایا دارمی، بیئن اونانه بکار بیریم، اگه نبوت اونه شی ایمونی انا بکار بیریم. ۷ اگه خدمت، آمه خدمت هاکردنی دله. اونیکه تعلیم دینه، تعلیم هاده. ۸ اونیکه تشویق کئه، تشویق هاکنه. اونیکه کمک کئه، دس و دلپازی ای همرا کمک هاکنه. اونیکه رهبری کئه، هین کار غیرتی همرا هاکنه. و اونیکه بقیه ره رحم و مهرورنی کئه، خشالی ای همرا هین کار هاکنه.

مسیحینی واقعی نشونه

۹ محبت ونه بی ریا ووئه. بدی ای جا دوری هاکنین و اونچی که خب ره، د دسی بچسبین. ۱۰ براری ترا همدیر دوس دارین، احترام بشتنی دله، همدیری جا پش دکفین. ۱۱ هیچ وخت شیمه غیرت خدای سه گم نوو؛ روحی دله هتی نثی ترا آلوک بیرین و خداوند خدمت هاکنین. ۱۲ امیدی دله خشال ووئن، مصیبتای دله صبور ووئن و همیش دعا هاکنین. ۱۳ مقدسینی احتیاجاتی برطرف هاکردنی دله شریک بووئن و مهمون نواز ووئن.

۱۴ اونانیکه شمار آزار رسانیه ای سه، برگت بخواین؛ برگت بخواین و آراشت نکنین! ۱۵ اونانی همرا که خشالین، خشالی هاکنین، و اونانی همرا که برمه کینه، برمه هاکنین. ۱۶ همدیری همرا مدارا هاکنین. مغرور نووئن، بلگی اونانی همرا که ساید و ضعیفنه، رفت و آمد هاکنین. هیچ وخت شیره حکیم نئونین.

۱۷ هیچکس بدی ای عوض، بدی نکنین. بلگی کاری ره هاکنین که بقیه ای نظر جرمت دارنه. ۱۸ اگه وونه، تا اوچه که شمار ربط دارنه، همه ای همرا صلح و صفایی دله

ره کِچیک بِشمار، و اونیکه همه چی نَخارنه،
 نینه اونیکه همه چی خارنه ره، قضاوت هاکنه.
 چون خدا وره قبول هاکرده.^۴ تو کیئی که یَنْقَر
 دیتری نوگر قضاوت کیئی؟ چی، وی شی ایمونی
 سر بموئه یا دیم بخاره وی ارباب ربط دارنه. و
 وی هم شی لینگی سر موئه، و خداوند بَیْتَه وره
 سرپا داره.

^۵ یَنْقَر یته روز بقیه روزایی جا بهتر دئه؛
 یَنْقَر دیتر، دِشْتِه روزاره یجور دئه. هر کی ونه
 شی فکری دله شی عقایدی سر خاطر جم
 ووئه.^۶ اونیکه یته خاص روزی احترام دارنه،
 خداوندی احترامی سه هین کار کِئَه. اونیکه
 خارنه، خداوندی احترامی سه خارنه، چون
 خداره شکر کِئَه. ولی اونی هم که نَخارنه، وی
 هم خداوندی احترامی سه هین کار کِئَه و خداره
 شکر کِئَه.^۷ چون هیچکدیم از اما شیشه زندگی
 نِکِئَه و هیچکدیم از اما شیشه نمیرنه.^۸ چون
 اگه زندگی کِئَه، خداوندی سه زندگی کِئَه، و اگه
 میری، اونم خداوندی سه میری. پس چی زندگی
 هاکنیم، چی بمیریم، خداوندی سه هسمی.
^۹ چونگه مسیح هم هینی خاطری بمرده و زیئه
 بوه تا هم زیئه ایشون و هم مردگونی خداوند
 ووئه.

^{۱۰} پس چه تو شی برار قضاوت کیئی؟ یا چه
 تو شی برار کِچیک اِشمارنی؟ چون اما همه
 خدایی داوری ای تختی پش اِسمی.^{۱۱} چون
 اِشعیای پیغمبری کیتابی دله بنوشت بوه:
 «خداوند کِئَه: شی زندگی ره قَسَم که

هر زنی ای می پش خَم ووئه

و هر زوونی خداره اقرار کِئَه.»

^{۱۲} هر کدیم از اما شی حساب خداره پس دینه.
^{۱۳} پس، بیئین بعد از هین همدیر قضاوت
 نِکنیم. بلگی تصمیم بیرین که هیچ سنگ لغزش
 یا مانعی شی براری راهی سر نلین.^{۱۴} مین

هادین، اگه احترام، احترام پلین، اگه حرمت،
 حرمت پلین.

شریعتی بجا بیاردن محبتی طریقی جا

^۸ هیچ دینی هیچکسی گردن نارین، اِلا هینگه
 همش همدیر محبت هاکنین. چون هر کی یَنْقَر
 دیتر محبت هاکنه، شریعت بجا اُرنه.^۹ چون
 هین احکام «زنا نِکن»، «قتل نِکن»، «دِزِی
 نِکن»، «طَمَع نِکن»، و هر حکم دیتری که
 ووئه، همه هین کلامی دله خلاصه ووئه که
 «شی هَمساده ره هتی شی ترا دوس دار.»
^{۱۰} محبت، شی هَمساده ره بدی نِکِئَه؛ پس
 محبت شریعتی تموم و کمال به انجام رَسائه.
^{۱۱} علاوه بر هین، شما دینی که چی زَمونه ای
 دله درنی، اِسا وی وخت برسیه که خویی جا
 ویشار بووئین. چون آلن در قیاس هون موئه
 ای که ایمون بیاردی، اِمه نجات نزیکتر بوه
^{۱۲} شو د توم ووئه و روز نَزیک. پس بیئین
 تاریکی ای بد کارار کِنار پلیم و نوری زره ره
 دِکنیم.^{۱۳} بیئین درس رفتار هاکنیم که اونانیکه
 روزی روشنائی ای دله درنه ای لایق ووئه، نا
 عیاشی و مَسی ای دله، نا زنا و هوس بازی ای
 دله، نا دَعوا مِرَافه و خسودی ای دله.^{۱۴} پس
 خداوند عیسی مسیحی شخصیت یته لبواسی
 ترا دِکنین، جسمی هوا و هوسی سه تدارک
 نوینین تا وی خواسه ها ره بجا بیارین.

همدیر قضاوت نِکنین

اونیکه وی ایمون ضعیف ره، شی مین
 راه هادین، ولی نا هینگه وی عقایدی
 سر وی همرا جر و بحث هاکنین.^۲ یَنْقَرِی
 ایمون وره اِجازه دینه هر غذایی ره بخاره، ولی
 یَنْقَر دیتر که ضعیف، فقط سبزی خارنه.
^۳ اونیکه همه چی خارنه، نینه اونیکه نَخارنه

داوودی زمزوری دِلہ بَنوشت بَوہ: «اونانیگہ تِرہ سَراکو کِرَدِنہ ای سَراکو، مِی سَر دَکِتہ.»^۴ چون ہر چی گہ قدیم قدیم بَنوشت بَوہ، آمہ تعلیمی سہ وہ تا پایداری و ہون دلگری ای ہمارا گہ مَقَدَسِی نِوشتہ ہا دِنہ، اُمید داریم. ^۵وَوٹہ گہ، خدای گہ پایداری و دلگری دِنہ، شِمارِ عطا ہا کِنہ تا اونجور گہ مَسِیح عیسیٰ خواستہ ای ہمارا جور ہمدیری ہمارا مدارا ہا کِنین،^۶ تا با ہم، یَکدِل و یَک زوون، خدا یَعی آمہ خداوند عیسی مَسِیحی پیرِ جلال ہادین.

^۷پس ہمونجور گہ مَسِیح شمارِ گرمی ای ہمارا قَبول ہا کِرَدہ، شِما ہم ہمدیرِ گرمی ای ہمارا قَبول ہا کِنین تا خدا جلال تیرہ.^۸ چون شمارِ گیمہ گہ مَسِیح ختہ بَوہ ایشونی نوکر بَوہ تا خدای راسی رہ ہم ہادہ، تا ہون وعدہ ہای گہ خدا آمہ اجدادِ ہادا وہ رہ، تأیید ہا کِنہ،^۹ و تا غیرِ یہودین، خدارہ وی رَحمتی خاطرِ جلال ہادین. ہمونجور گہ مَقَدَسِی نِوشتہ ہای دِلہ بَنوشت بَوہ:

«پس مِی تِرہ غیرِ یہودینی دِلہ حمد و ثنا کِمہ،

و تی اِسمی ہمارا آواز خُومہ.»

^{۱۰}آی ہم گِنہ:

«ای غیرِ یہودین، وی قومی ہمارا

خِشالی ہا کِنین!»

^{۱۱}و آی ہم زمزوری کینابی دِلہ گِنہ:

«ای دِشتہ غیرِ یہودین، خداوندِ حمد و

ثنا ہا کِنین!

وَوٹہ گہ دِشتہ مَرَدن وِرہ جلال ہادین.»

^{۱۲}و یَکَش دِیرِ اِشعیای پیغمبر ہم گِنہ:

«یَسای بنہ اِنہ،

اونیگہ پِرسا تا غیرِ یہودینی سَر حکمرونی

ہا کِنہ؛

خداوند عیسی دِلہ دِمہ و قانعم گہ ہیچی خد بہ خد نَجس نیہ. ولی اگہ کسی یچی رہ نَجس دِنہ، ویسہ نَجس. ^{۱۵}اگہ شی پرار ہون غذای ہمارا گہ خا رنی اذیت ہا کِنی، دِ محبتی ہمارا رفتار نِکَتی. شی غذای ہمارا، شی پرار گہ مَسِیح وی خاطرِ بَمرَدہ رہ، ہلاک نِکن. ^{۱۶}پس نِلین اونچی ای خَوَری گہ شِما خب دِنی، بَد یُن. ^{۱۷}چون خدای پادشاہی بخاردن و بَنوشتن نیہ، بَلگی صالحی، صلح و سلامتی، و خِشالی روح القُدسی دِلہ. ^{۱۸}ہر کی ہینجوری مَسِیح خِدَمَت ہا کِنہ، خدا وِرہ قَبول دارنہ و مَرَدن ہم وِرہ تأیید کِنہ.

^{۱۹}پس بیٹین اونچی گہ صلح و صفا و ہمدیری ایمونی تقویٰ باعث وونہ رہ، دِمال ہا کِنیم. ^{۲۰}غذا بخاردنی خاطرِ خدای کارِ خراب نِکن! راساسی دِشتہ غذا ایشون پاکِنہ، ولی ہر غذای گہ تَنقَر دِیری لغزشی باعث بَوہ، کارِ دِرسی نیہ. ^{۲۱}بہتر گہ گوشت نَخاری یا شراب نَخاری یا کاری نِکنی گہ تی پراری لغزشی باعث بَوہ.

^{۲۲}پس شی ایمونِ ہین چپای خَوَری، شی مِین و خدای مِین دار. خِش بِحالِ کسی گہ اونچی ای خاطرِ گہ شی خَوَری تأیید کِنہ شِرہ قضاوت نِکِنہ. ^{۲۳}ولی اونیگہ بَیتہ غذای بَخاردنی خَوَری شَک دارنہ، اگہ اونہ بخارہ مَحکوم وونہ، چون ایمونی ہمارا نَخارَدہ و اونچی ایمونی جا نَووٹہ، گِنہ.

۱۵ اما گہ قومی، وِنہ اونانیگہ ضعیف رہ تَحْمِل ہا کِنیم و شی خِشال ہا کِرَدنی دِمال دَنیوئیم. ^۲ہر کِدیَم از آما وِنہ ہر خِب چی ای گہ شی ہَمسادی ای دِلہ وِیٹہ ہمونی خَوَری وِرہ خِشال ہا کِنہ، تا وی ایمونی تقویٰ باعث بَوہ. ^۳چون مَسِیح شی خِشال ہا کِرَدنی دِمال دَنیوہ، بَلگی ہمونجور گہ

غیریهودین و ره امید وَنَنه.»

۱۳ ووه خدایي گه امید دینه شمار ایمونی دِلِه، خِشالی و آرامشی جا پر هاکینه، اونجور گه روح القُدسی قوَتی هَمرا، امیدی جا پر ووئین.

بولسی خدمت غیریهودینی مین

۱۴ ای می برارن، مین شه مطمئنه گه شما شه خبی ای جا پِرنی، و کامل معرفت دارنی و بَتَنی همدیر تعلیم هادین. ۱۵ ولی خیلی چسارت هاکردمه، چن تا مطلب شِمسه بَنوشتمه، تا اونانه شِمه یاد بیارم، چون خدا هین فیض مینه هادا ۱۶ گه غیریهودینی سه، مسیح عیسا ی نوکر ووئم و خدایي انجیلی خدمت هاکردنی سه کاهنی هاکنیم، تا غیریهودین یته قابل قبول هدیه خدایي پش ووئن گه روح القُدسی طریق جا تقدیس بوه. ۱۷ پس مین مسیح عیسا ی دِلِه هین خدمتی گه خدایي سه دِ کِه ره دلیلی دارمه گه افتخار هاکنیم. ۱۸ چون جرأت نِکمه هیچی ای جا گب بَزنیم، اِلا اونجی گه مسیح می طریق انجام هادا، تا غیریهودین ایمونی مطیع هاکنیم، شی گب و کارایی طریق جا. ۱۹ وی، هینه نشونه ها و معجزاتی قوَتی هَمرا یعنی خدایي روحی قوَتی هَمرا انجام هادا، اونجور گه اورشلیمی جا تا ایلیریکوم بوردمه، و کاملاً مسیحی انجیلی خدمت انجام هادامه. ۲۰ هَمش می آرزو هین وه گه یجایی انجیل موعظه هاکنیم گه مسیحی اسم نِشَنس وون، تا تُوو گه مین بَنَفَر دیری پی سَر بَنایي بَساجم، ۲۱ همونجور گه اِشعیای پیغمبری کیتابی دِلِه بَنوشِت بوه:

«اونانیکه ویجا بی خور ونه، ویننه

و اونانیکه نِشَنس ونه، قَهْمِنه.»

۲۲ هینی خاطریه گه چن کش خوایسیمه شِمه وَر بیئم ولی توه.

۲۳ ولی اِسا چون هین مَنطَقَه های دِلِه، دِ کاری نَمونسه گه هاکنیم، و از اوجه گه خیلی سالِ مِشتاقِمه شِمه وَر بیئم، ۲۴ امید دارمه گه وختی دِ اِسپانیا شومه، شی راهی سَر شِمار بَوینم تا بعد از اونگه اَقَدی شِمار بَئیمه، مینه اوجه ای سَفَری دِلِه کِمک هاکنیم. ۲۵ ولی اَلَن خِوایمه اورشلیمی شهری سه بورم تا اوجه مَقَدَسینی سه کِمک مالی بورم، ۲۶ چون مقدونیه و آخائیه ای کلیساها خِوایینه اورشلیمی مَقَدَسینی فقیری سه کِمک مالی جَم هاکنیم. ۲۷ وِشون شه خِوایینه هین کار هاکنیم؛ و راساسی هَم وِشون، اورشلیمی ایموندارنی مَدیون ونه. چون اگه غیریهودین، یهودینی روحانی بَرَکاتی دِلِه شَرِیک بَوِنه، یهودین هَم ونه بَرَکات مالی ای دِلِه وِشونه خدمت هاکنیم. ۲۸ پس، وختی هین کار تُووم هاکردمه و اونجی گه جَم توه وه ره، وِشونی دَس بَرسانیمه، شِمه راهی جا اِسپانیای سه شومه. ۲۹ دِمَه وختی گه شِمه وَر بیئم، مسیحی بَرَکتی هَمرا گه فِراوون اِمه.

۳۰ ای برارن، اِمه خِداوند عیسی مَسِیح و روح القُدسی مَحَبَتی خاطری، شِمه جا خواهش کِمَه گه خدایي وَر هَمش میسه دعا هاکنیم، و هین کاری هَمرا می خدمتی دِلِه شَرِیک ووئین. ۳۱ تا یهودیه ای بی ایمونی جا، جان سَالم به دَر بورم و می خدمت اورشلیمی سه مَقَدَسینی وَر قَبول بَوو. ۳۲ آزما، خِدا بَخواد ذوق هَمرا شِمه وَر بیئم تا شِمه وَر می جان تازه بَوو. ۳۳ خدای صلح و سلامتی شما همه ای هَمرا دَوو. آمین

سلام و درود

۱۶ اِمه خَاخِر فِیی ای سَفارِشِ شِمار کِمَه. وی کِنخَریه ای شهری کلیسای خادمینی جائِه. ۲ وِره خِداوندی دِلِه، اونجور

که مقدّسینی لایق قبول هاکنین، و هر کِمکی گه شمه جا بخواد کتاهي نَکنین، چون وی خلیا، حتّی شه مینه، خیلی کِمک هاکرده.

^۳ پُرسکیلا و آکیلابی سه، که می همکارن مسیح عیساپی دِلِه هَسَنِه، سلام بَرسانین.

^۴ وشون شی جان می خاطری خطری دِلِه دیم بَدانِه، و نا فقط مِن، بَلْگی دِشْتِه غیریهودینی کلیساها وشونی جا مَمْنون دارنه. ^۵ هَمینجور کلیسای گه وشونی خِنه ای دِلِه هی وَر جَم ووننه ره، سلام بَرسانین. می عزیز رَفَق اِپینتوس سلام بَرسانین. وی اوّلین نفری وه که آسیاپی دِلِه مَسِیح ایمون بیارده. ^۶ مریم گه شِمسه خِیلی رَحْمَت بَکَشِیه ره، سلام بَرسانین. ^۷ می فامیلی سه، آندرونیکوس و یونیا گه می هَمرا زیندونی دِلِه دَوْنِه ره، سلام بَرسانین. وشون رَسولنی مین، سَرشناس آدَمِنِه گه میجا پِشتر مَسِیح ایمون داشْتِنِه. ^۸ می عزیز رَفَق آمِلیاتوس گه خِداوندی دِلِه دَرِه ره، سلام بَرسانین. ^۹ آمِه هَمکارن اوربانوس مَسِیحی دِلِه، و می عزیز رَفَق، اِستاخِیس سلام بَرسانین.

^{۱۰} آپلیس گه شی آزموْد مَسِیحی دِلِه پَس هادا ره، سلام بَرسانین. آریستوبولُسی خِینواده ره سلام بَرسانین. ^{۱۱} می فامیل هیرودیونی سه و هَم نارکیسوسی خِینواده گه خِداوندی دِلِه دَرِنِه ره، سلام بَرسانین. ^{۱۲} تُریفینا و تُریفوساپی سه، هون خادمی گه خِداوندی خِدمتی دِلِه زحمت گِشْتِنِه ره، سلام بَرسانین. و پَرسیسم گه می عزیز رَفَق، گه خِداوندی دِلِه خِیلی زحمت گِشْتِنِه ره، سلام بَرسانین. ^{۱۳} رُفُسی سه گه خِداوندی دِلِه اِنْتِخاب بَوِه، و وی ماری سه گه می حق مارگری هاکرده ره، سلام بَرسانین.

^{۱۴} آسینگریتوس، فِلِگون، هِرْمَس، پائِروباس و هِرْماس و بقیه پَرارنی گه وشونی هَمرا دَرِنه ای سه، سلام بَرسانین. ^{۱۵} فیلولُگوس، یولیا،

نیرپاس و وی خاخر، و اولیمپاس و دِشْتِه مقدّسینی گه وشونی هَمرا دَرِنه ای سه، سلام بَرسانین. ^{۱۶} هَمدیرِ یَنِه مقدّس خِشی هَمرا سلام بَرسانین. دِشْتِه مَسِیحی کلیساها شِمسه سلام رَسانِنِه.

^{۱۷} ای برارن، خوابمه شمه جا خواهش هاکنیم اونانیکه سیوایی ای باعِثْنِه ای مواظِب ووئین، شمه راهی سَر مانع اِلْنِه و هون تعلیمی هَمرا گه شِما بَیْتِی، مَخالِفَت کِیْنِه؛ وشونی جا دوری هاکنین، ^{۱۸} چون هَینجور آدَمِن آمِه خِداوند مَسِیح خِدمت نَکِنِه، بَلْگی شی اِشْگِی سَر هاگردنی دِمال دَرِنه و قِشَنگ گِبا و چاپلوسی ای هَمرا ساَدَه آدَمِن گول رَزْنِه. ^{۱۹} شمه اِطاعتی آوازِه هَمه ای مِین دَپِیْتِه؛ شِمِه خاطری خِیلی خِشالِمِه. ولی شِمِه جا خوابمه اونچی ای پِش گه خِب، حکیم، و اونچی ای پِش گه بَد، ساَدِه ووئین.

^{۲۰} خِدا ی صِلح و سلامتی خِیلی زود شِیطان شِمِه لینگِی بِن لِه کِئَه.

آمِه خِداوند عیساپی فیض شِمِه هَمرا دَوو. ^{۲۱} می هَمکار تیموتائوس شِمینه سلام رَسانَه. می فامیلن لُکیوس، یاسون و سوسِپاتِر هَم شِمِسِه سلام رَسانِنِه.

^{۲۲} مِن، تِرتیوس، گه هَین نامه ره بَنوِشْتِمِه، خِداوندی دِلِه شِمِسِه سلام رَساقِه.

^{۲۳} گایوس گه میجا و دِشْتِه ایجه ای کلیسای آدَمنی جا مِهمون نوازی هاکرده، شِمِسِه سلام رَسانَه.

اراستوس گه شهری خَزونِه دار، و آمِه برار کُوارتوس شِمِسِه سلام رَسانِنِه.

^{۲۴} آمِه خِداوند عیسی مَسِیحی فیض شِما هَمه ای هَمرا دَوو. آمین. { ^{۲۵} اِسا وی جلال گه بَیْتَه طَبَق می اَنجیل و عیسی مَسِیحی موعظه شِمار تقویت هاکِنِه. یَعْنی طَبَق یَتِه

رازى گشف هاكردن گه از اوّل دنيا جاهادا
 وه،^{۲۶} ولى آلن طابق پيغمبرنى بنوشت و آبدى
 خدايى حكى همرا، دشته مردنى سه معلوم
 بوه، تا وشون ايمون بيارن و اطاعت هاكين-
^{۲۷} ويگه تنيا حكيم خدائه، عيسى مسيحي
 طريقى جا تا آبد جلال ووئه! آمين.

